

Väljaandja:	Keskkonnaminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	12.07.2016
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	14.10.2021
Avaldamismärge:	RT I, 09.07.2016, 3

Metsa uuendamisel kasutada lubatud kultiveerimismaterjali algmaterjali päritolu, kultiveerimismaterjali tarnimise ja turustamise nõuded¹

Vastu võetud 01.07.2016 nr 20

Määrus kehtestatakse [metsaseaduse](#) § 24 lõike 8 ning [taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse](#) § 5 lõike 3, § 64 lõike 6, § 65 lõike 6, § 73 lõike 8, § 74 lõike 6, § 75 lõike 3, § 76 lõike 5, § 96 lõike 3, § 101 lõike 5, § 104 lõike 5, § 105 lõike 8 ja § 111 lõike 2 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrusega kehtestatakse:

- 1) Eestis sertifitseerimisele kuuluvate puuliikide ja hübriidide loetelu;
- 2) kultiveerimismaterjali kategooriad ning nõuded kultiveerimismaterjali algmaterjalile;
- 3) Eestis turustatavate kultiveerimismaterjalide kvaliteedinõuded;
- 4) metsa uuendamisel kasutada lubatud kultiveerimismaterjali algmaterjali päritolu;
- 5) kultiveerimismaterjali sertifitseerimise kord;
- 6) mikropaljundusmeetodil kultiveerimismaterjali tootvale laborile esitatavad nõuded;
- 7) kultiveerimismaterjali pakendamise ja müügipakendi sulgemise, märgistamise ning etiketi täitmise nõuded;
- 8) nõuded kultiveerimismaterjali tarnija enesekontrollisüsteemile;
- 9) nõuded Euroopa Liidu liikmesriiki turustatava kultiveerimismaterjali sihtriigi asjaomasele asutusele edastatavale teatisele;
- 10) kolmandatest riikidest kultiveerimismaterjali importimise nõuded.

(2) Määrust kohaldatakse lisas 1 loetletud puuliikide ja hübriidide kultiveerimismaterjalile.

§ 2. Mõisted

Määruses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) *algmaterjal* – üksikpuu, puistu, valikseemnepuistu, seemla, perekondade vanemad, kloonid;
- 2) *kultiveerimismaterjal* – metsapuu seemned, metsataime osad ja metsataimed;
- 3) *kultiveerimismaterjali sertifitseerimine* – kultiveerimismaterjali tunnustamine Keskkonnaameti poolt;
- 4) *kultiveerimismaterjali tarnija* – isik, kes tegeleb kultiveerimismaterjali paljundamise, tootmise, pakendamise, säilitamise, töötlemise, turustamise, ekspordimise või importimisega ning on registreeritud majandustegevuse registris;
- 5) *kultiveerimismaterjali turustamine* – kultiveerimismaterjali tarnija poolt kultiveerimismaterjali müügiks pakkumine, mis tahes viisil ostjale kättesaadavaks tegemine õigusaktidega kehtestatud nõuete järgi;
- 6) *metsataime tüüp* – avajuursed taimed ja potitaimed;
- 7) *lähtekoht* – koht, kus kasvab üksikpuu, puistu, valikseemnepuistu, perekondade vanemad, kloonid ning asub seemla;
- 8) *seemneüksus* – käbid, viljad ja seemned;
- 9) *autohtoonne* – üksikpuu, puistu või valikseemnepuistu, mis on looduslikult uuenenud või uuendatud samast lähtekohast pärit kultiveerimismaterjaliga;
- 10) *indigeenne* – üksikpuu, puistu või valikseemnepuistu, mis on uuendatud lähtekohaga lähedasest piirkonnast pärit kultiveerimismaterjaliga;
- 11) *puistu* – piisavalt ühtse koostisega piiritletud puude populatsioon;
- 12) *valikseemnepuistu* – fenotüübilt sobiv spetsiaalselt metsapuu seemnete varumiseks valitud hea kasvuga ja terve puistu, mida on võimalik ette valmistada ja kasutada kvaliteetsete metsapuu seemnete varumiseks;
- 13) *üksikpuu* – ökoloogiliste tingimustega kohastunud, terve ning kahjuorganismideta puu;
- 14) *plusspuu* – hea fenotüübi põhjal valitud, kuid geneetiliselt testimata puu;
- 15) *seemla* – kloonidest või perekondade vanematest koosnev metsapuu seemnete tootmiseks rajatud puuistandik, mis on piisavalt isoleeritud või hoitud selliselt, et välistest allikatest tollemist on välditud või vähendatud ning mida majandatakse sagedase, rikkaliku ja lihtsasti varutava seemnesaagi tootmiseks;
- 16) *taimla* – maa-ala metsataimede tootmiseks;

- 17) *kloon* – plusspuust vegetatiivselt paljundatud geneetiliselt identne järglane;
18) *perekondade vanemad* – metsapuu seemnete tootmiseks mõeldud puud, mida kasutatakse järglaskonna saamiseks kontrollitud või vaba tolmlemise teel selliselt, et ühte identifitseeritud vanemat on kasutatud emataimena, mida on tolmeldatud ühe või mitme identifitseeritud või identifitseerimata vanema õietolmuga.

§ 3. Eestis metsa uuendamiseks kasutada lubatud kultiveerimismaterjali algmaterjali päritolu

(1) Eestis on metsa uuendamisel lubatud kasutada kasvukohale sobivat määruse lisas 1 loetletud puuliikide ja hübriidide kultiveerimismaterjali sõltumata selle lähtekohast Eestis.

(2) Metsa uuendamisel on lubatud kasutada hariliku männi ja hariliku kuuse kultiveerimismaterjali, mille algmaterjal pärineb Läti või Leedu Vabariigist.

(3) Lõikes 2 nimetatud kultiveerimismaterjali, mille algmaterjal pärineb Leedu Vabariigist, on lubatud metsa uuendamisel kasutada kuni 31. detsembrini 2021.

(4) Metsa uuendamisel on lubatud kasutada hariliku männi kultiveerimismaterjali, mille algmaterjal pärineb Valgevene Vabariigist, ja hariliku kuuse kultiveerimismaterjali, mille algmaterjal pärineb Valgevene Vabariigist või Venemaa Föderatsiooni Pihkva ja Novgorodi oblastist, eeldusel, et vastavast piirkonnast pärineva algmaterjali kohta on Euroopa Liidu nõukogu direktiivi 1999/105/EÜ metsapaljundusmaterjali turustamise kohta (EÜT L 11, 15.1.2000, lk 17–40, edaspidi *direktiiv 1999/105/EÜ*) alusel tehtud Euroopa Komisjoni otsus kultiveerimismaterjalile antavate tagatiste kohta.

§ 4. Kultiveerimismaterjali kategooriad

(1) Algmaterjal määrab kultiveerimismaterjali kategooria.

(2) Kultiveerimismaterjali kategooriad on:

- 1) algallikas tuntud;
- 2) valitud;
- 3) kvalifitseeritud;
- 4) katsetatud.

(3) Turustada tohib kultiveerimismaterjali, mille kategooria on määratud.

(4) Turustatavate kunstlike hübriidide ja vegetatiivselt paljundatavate liikide kultiveerimismaterjal peab kuuluma kategooriasse *valitud*, *kvalifitseeritud* või *katsetatud*.

§ 5. Kategoorias *algallikas tuntud* turustatava kultiveerimismaterjali algmaterjali tunnustamise nõuded

(1) Kategooriasse *algallikas tuntud* kuulub kultiveerimismaterjal, mille algmaterjal on puistu või üksikpuu, mis vastab vähemalt järgmistele nõuetele:

- 1) puistu boniteet on IA, I või II;
- 2) puistu on saavutanud uuendusraie raievanuse või küpsusdiameetri;
- 3) puistus peab varutava seemneüksuse puuliigi osakaal koosseisus olema vähemalt 50%;
- 4) üksikpuu peab olema piirkonna ökoloogiliste tingimustega kohastunud, terve ning kahjurorganismideta;
- 5) puistu või üksikpuu on autohtoonse, indigeense või teadmata päritoluga.

(2) Hariliku männi, hariliku kuuse, arukase, sookase ja sanglepa seemneüksused tuleb varuda puistust, millel on kehtivad inventeerimisandmed metsaressursi arvestuse riiklikus registris.

§ 6. Kategoorias *valitud* turustatava kultiveerimismaterjali algmaterjali tunnustamise nõuded

(1) Kategooriasse *valitud* kuulub kultiveerimismaterjal, mille algmaterjal on valikseemnepuistu, mis vastab vähemalt järgmistele nõuetele:

- 1) puistu on autohtoonse, indigeense või teadmata päritoluga;
- 2) puistu naaberpuistu peab sama enamupuuliigi korral olema vähemalt II boniteet;
- 3) puistu peab olema piisava risttolmlemise tagamiseks pindalaga vähemalt 0,5 ha;
- 4) puistu on saavutanud uuendusraie raievanuse või küpsusdiameetri;
- 5) puistus peab varutava seemneüksuse puuliigi osakaal koosseisus olema vähemalt 80%;
- 6) puistus kasvavad puud peavad olema piirkonna ökoloogiliste tingimustega selgelt kohastunud;
- 7) puistus kasvavad puud peavad olema kahjurorganismideta;
- 8) puistu tagavara juurdekasv peab ületama samasuguste ökoloogiliste ja majandamistingimuste korral aktepteeritavat keskmist puistu juurdekasvu;
- 9) puistus ei tohi kasvada puid, mille puidu kvaliteeti halvendavad jämedad ja tüve suhtes väga väikese nurga all kasvavad oksad;
- 10) puistut moodustavate puude tüved peavad olema sirged ja korrapärase ristlõikega, ühtlase võra ja hea laasumisega.

(2) Valikseemnepuistu nõuetele vastavust hindab Keskkonnaamet.

(3) Hariliku männi, hariliku kuuse, arukase, sookase ja sanglepa seemneüksused tuleb varuda valikseemnepuistust, millel on kehtivad inventeerimisandmed metsaressursi arvestuse riiklikus registris.

§ 7. Kategoorias *kvalifitseeritud* turustatava kultiveerimismaterjali algmaterjali tunnustamise nõuded

(1) Kategooriasse *kvalifitseeritud* kuulub kultiveerimismaterjal, mille algmaterjal on seemla, perekondade vanemad või kloonid.

(2) Nõuded seemlale:

- 1) seemla koosneb Keskkonnaameti poolt tunnustatud plusspuu kloonide segust;
- 2) kloonide segudes olevad kloonid, nende arv, osakaal ja valikumeetod peavad tagama piisava geneetilise mitmekesisuse ning ühes kloonide segus peab olema vähemalt 20 eri klooni;
- 3) seemla tüübi, eesmärgi, asukoha, isoleerituse, kloonikoosseisu ja kloonide paiknemise skeemi ning kõik nende näitajate muutused kinnitab, registreerib ja säilitab Keskkonnaamet;
- 4) kloonid seemlas peavad olema identifitseeritavad;
- 5) seemla harvendamise skeemi koos puude valikukriteeriumitega kinnitab Keskkonnaamet;
- 6) kui seemla rajamise eesmärk on hübriidi aretamine, tuleb hübriidide osakaal kultiveerimismaterjalis välja selgitada asjakohaste analüüside või katsetega;
- 7) seemla kasutusotstarbe muutmise teavitab seemla omanik Keskkonnaametit digitaalselt allkirjastatud teatega e-posti teel.

(3) Nõuded perekondade vanematele:

- 1) perekondade vanemad tunnustab nende parimate tunnuste põhjal Keskkonnaamet;
- 2) ristamise eesmärgi, ristamiskava ja tolmeldamissüsteemi, isoleerituse, asukoha ning kõigi nende näitajate olulised muutused kinnitab, registreerib ja säilitab Keskkonnaamet;
- 3) ristamisel segu moodustavate perekondade vanemate identiteedi, arvu ja osakaalu kinnitab, registreerib ja säilitab Keskkonnaamet;
- 4) perekondade vanemate kasutamisel hübriidi aretamiseks tuleb hübriidide osakaal kultiveerimismaterjalis välja selgitada asjakohaste analüüside või katsetega.

(4) Nõuded kloonidele:

- 1) kloonid tunnustab nende parimate tunnuste põhjal Keskkonnaamet;
- 2) kloonid peavad olema identifitseeritavad;
- 3) kloonide andmed kinnitab, registreerib ja säilitab Keskkonnaamet;
- 4) ühest lähteisendist võib Eestis metsa uuendamiseks metsataimi vegetatiivselt paljundada maksimaalselt üks miljon metsataime.

§ 8. Kategoorias *katsetatud* turustatava kultiveerimismaterjali algmaterjali tunnustamise nõuded

(1) Kategooriasse *katsetatud* kuulub kultiveerimismaterjal, mille kvaliteet on tõestatud geneetiliselt või võrdluskatsetega.

(2) Võrdluskatsetele ja geneetilisele tõendamisele esitatavad nõuded:

- 1) meetodika valmistatakse ette ja koostatakse, katsetulemused analüüsitakse, tõlgendatakse ja dokumenteeritakse rahvusvaheliselt tunnustatud nõuete kohaselt;
- 2) korduste arv võrdluskatses peab tagama tulemuste statistilise usaldusväärsuse;
- 3) võrdluskatsete ja geneetilise tõendamise andmed kinnitab, registreerib ja säilitab Keskkonnaamet.

§ 9. Algmaterjali andmenimistu

(1) Algmaterjali andmenimistu on register, kuhu kantakse kultiveerimismaterjali algmaterjali andmed.

(2) Algmaterjali andmenimistusse kantakse puistud ja valikseemnepuistud maakondade ning seemlad seemlate kaupa.

(3) Igale algmaterjalile antakse registrisse kandmisel kordumatu tunnuscode.

(4) Eesti algmaterjali andmed kannab algmaterjali andmenimistusse kooskõlas Euroopa Komisjoni määrusega nr 1597/2002, millega kehtestatakse ELi Nõukogu direktiivi 1999/105/EU üksikasjalikud rakenduseeskirjad metsapaljundusmaterjali algmaterjali riiklike loetelude vormi kohta (EÜT L 240, 7.9.2002, lk 34–38), ja kontrollib andmete nõuetele vastavust Keskkonnaamet. Andmed, mis ei vasta nõuetele, kustutatakse algmaterjali andmenimistust.

(5) Algmaterjali andmenimistu avaldab Keskkonnaamet oma veebilehel.

§ 10. Nõuded metsataimede tootmisega tegeleva kultiveerimismaterjali tarnija enesekontrollisüsteemile

- (1) Kultiveerimismaterjal peab olema tuvastatav ja jälgitav tootmisel, säilitamisel ning turustamisel metsapuu seemnepartii põhitunnistuste kaupa.
- (2) Kultiveerimismaterjali tarnija peab dokumenteerima tootmismeetodid, nende riskid ja riskide maandamise meetmed.
- (3) Kultiveerimismaterjali tarnija on kohustatud kahjustuste ilmnemisel dokumenteerima kahjustuse aja, koha, ulatuse ja kahjustuse tõrjumiseks kasutatud meetmed.
- (4) Kultiveerimismaterjali tarnija peab jälgima metsataimede tervist ja elujõulisust tootmisel ja säilitamisel ning kõrguse ja vanuse vastavust nõuetele enne pakendamist.
- (5) Kategooriasse *valitud*, *kvalifitseeritud* või *katsetatud* kultiveerimismaterjali võib kasutada vegetatiivseks paljundamiseks tingimusel, et saadud kultiveerimismaterjali hoitakse ja tuvastatakse eraldi.
- (6) Kultiveerimismaterjali tarnija enesekontrollisüsteemi nõuetele vastavust kontrollib Keskkonnaamet.
- (7) Kontrollimise kohta koostatakse ülevaatus protokoll, mis esitatakse kultiveerimismaterjali tarnijale. Ülevaatus protokoll sisaldab:
  - 1) hinnangut nõuetele vastavuse kohta;
  - 2) kontrollimise aega;
  - 3) kontrollija nime, ametit ja allkirja;
  - 4) ülevaatus protokoll kuupäeva.
- (8) Puuduste ilmnemisel annab Keskkonnaamet tähtaja puuduste kõrvaldamiseks ning viib läbi täiendava kontrolli, mille kohta koostatakse lõike 7 kohane ülevaatus protokoll.

§ 11. Nõuded metsapuu seemnetele, nõuetele vastavuse kontrollimine ja seemnepartii moodustamine

- (1) Seemnepartii moodustamisel peab kultiveerimismaterjali tarnija veenduma, et seemneüksused on pärit lähtekohast, mis vastab algmaterjali nõuetele.
- (2) Seemnepartii moodustatakse lähtekohtade ja seemnete valmimise aastate kaupa. Puistu ja valikseemnepuistu puhul võib seemnepartii moodustada maksimaalselt ühe maakonna piires.
- (3) Seemnepartii moodustamisel tuleb seemneüksuste ja seemnete töötlemisel kasutada tehnoloogiat, mis välistab eri seemnepartiide segunemise.
- (4) Seemneüksuste ja seemnete töötlemisel kasutatava tehnoloogia nõuetele vastavust kontrollib Keskkonnaamet.
- (5) Kontrollimise kohta koostatakse ülevaatus protokoll, mis esitatakse kultiveerimismaterjali tarnijale. Ülevaatus protokoll sisaldab:
  - 1) hinnangut nõuetele vastavuse kohta;
  - 2) kontrollimise aega;
  - 3) kontrollija nime, ametit ja allkirja;
  - 4) ülevaatus protokoll kuupäeva.
- (6) Puuduste ilmnemisel annab Keskkonnaamet tähtaja puuduste kõrvaldamiseks ning viib läbi täiendava kontrolli, mille kohta koostatakse lõike 5 kohane ülevaatus protokoll.
- (7) Seemned peavad olema vähemalt 99% ulatuses liigiehtsad, lähisugulasliikide korral võib seemnete liigiehtsus olla väiksem kui 99%.
- (8) Metsapuu seemned peavad vastama määruse lisas 2 sätestatud kvaliteedinõuetele.
- (9) Kvaliteedinõuetele vastavuse kontrollimiseks analüüsitakse seemnepartiist võetud seemneproovi akrediteeritud laboris. Seemneproov peab olema homogeenne ja laiendatav kogu seemnepartiile.
- (10) Seemnepartiist analüüsimiseks võetud seemneproovi kohta koostatakse proovivõtuakt ning võetud seemneproov varustatakse etiketiga, millele peab olema märgitud:
  - 1) seemnepartii proovivõtuakti kordumatu number;
  - 2) kultiveerimismaterjali tarnija nimi ja majandustegevusteate number;
  - 3) puuliik;
  - 4) liigiehtsuse määr;
  - 5) metsapuu seemnete varumise ajavahemik;
  - 6) kultiveerimismaterjali kategooria;
  - 7) algmaterjali andmenimistu tunnuscode;
  - 8) seemnepartii netomass;
  - 9) seemneproovi netomass;

- 10) proovivõtja nimi, amet ja allkiri;
- 11) proovivõtmise kuupäev.

(11) Seemnepartii analüüsimise kohta koostatakse metsapuu seemnepartii analüüsi protokoll, mis peab sisaldama:

- 1) seemnepartii analüüsi protokoll number;
- 2) seemnepartii proovivõtuakti number;
- 3) kultiveerimismaterjali tarnija nimi ja majandustegevusteate number;
- 4) seemneproovi võtmise kuupäev;
- 5) puuliik;
- 6) liigiehtsuse määr;
- 7) seemnepartii puhtus;
- 8) seemnepartii idanevus või eluvõimelisus;
- 9) idanemisenergia;
- 10) 1000 seemne mass;
- 11) idanemis- või eluvõimeliste seemnete arv ühes kilogrammis;
- 12) analüüsimise algus- ja lõpuaeg;
- 13) analüüsimise meetod;
- 14) analüüsi protokoll koostamise kuupäev;
- 15) analüüsi kvaliteedi eest vastutaja nimi, amet ja allkiri;
- 16) akrediteeritud labori nimi ja aadress.

(12) Seemnepartii kvaliteedinõuetele vastavust kontrollitakse vähemalt iga viie aasta tagant ning selle kohta koostatakse seemnepartii analüüsi protokoll.

§ 12. Nõuded metsataimede, nõuetele vastavuse tagamine ja metsataime partii moodustamine

(1) Turustatavad metsataimed peavad olema kvaliteetsed. Kvaliteetseteks loetakse terved ja elujõulised metsataimed.

(2) Elujõulisteks ei loeta metsataimi, millel esineb:

- 1) mehhaanilisi vigastusi;
- 2) hukkumist põhjustavaid haigusi või kahjureid;
- 3) nõrgalt arenenud või kuivanud juurestik;
- 4) okaspuudel mitmeladvalisust.

(3) Metsa uuendamiseks kasutatavate turustatavate metsataimede minimaalsed kõrgused ja maksimaalsed vanused on esitatud metsataime tüübiti määruse lisas 3.

(4) Metsa uuendamiseks kasutatavate turustatavate metsataimede partiis peab terveid ja elujõulisi ning minimaalsele kõrgusele ja maksimaalsele vanusele vastavaid metsataimi olema vähemalt 95%.

(5) Metsataimede nõuetele vastavuse tagab kultiveerimismaterjali tarnija.

(6) Metsataime partii moodustatakse turustatavatele metsataimede pärast külvi.

(7) Metsataime partii moodustatakse iga metsapuu seemnepartii põhitunnistuse, metsataime tüübi, külviaasta ja taimla põhjal.

§ 13. Nõuded kultiveerimismaterjali mikropaljunduslaborile

(1) Kultiveerimismaterjali mikropaljunduslabor peab:

- 1) olema varustatud mikropaljundustehnoloogia seadmetega;
- 2) tagama, et töötajad on kompetentsed tootma kultiveerimismaterjali mikropaljundusmeetodil;
- 3) välja töötama, dokumenteerima ja rakendama meetodid ning protseduurid ulatuses, mis on toodangu kvaliteedi tagamiseks vajalikud;
- 4) omama enesekontrollisüsteemi;
- 5) kehtestama kultiveerimismaterjali tootmiseks kasutatava algmaterjali tõestamise korra;
- 6) pidama mikropaljundusmeetodil toodetud kultiveerimismaterjali kohta täpset arvestust.

(2) Kultiveerimismaterjali mikropaljunduslabori nõuetele vastavust kontrollib Keskkonnaamet.

(3) Kontrollimise kohta koostatakse ülevaatus protokoll, mis esitatakse kultiveerimismaterjali tarnijale. Ülevaatus protokoll sisaldab:

- 1) hinnangut nõuetele vastavuse kohta;
- 2) kontrollimise aega;
- 3) kontrollija nime, ametit ja allkirja;
- 4) ülevaatus protokoll kuupäeva.

(4) Puuduste ilmnemisel annab Keskkonnaamet tähtaja puuduste kõrvaldamiseks ning viib läbi täiendava kontrolli, mille kohta koostatakse lõike 3 kohane ülevaatuse protokoll.

§ 14. Kultiveerimismaterjali põhitunnistuse taotlemine

(1) Kultiveerimismaterjali sertifitseerimiseks esitab kultiveerimismaterjali tarnija Keskkonnaametile põhitunnistuse taotluse.

(2) Metsapuu seemnepartii sertifitseerimiseks esitatakse määruse lisa 4 vormi kohane kultiveerimismaterjali põhitunnistuse taotlus koos metsapuu seemnepartii analüüsi protokolliga koopiaga.

(3) Kui vegetatiivselt paljundatud kultiveerimismaterjali kasutatakse vegetatiivseks paljundamiseks veel ka järgmisel korral, esitatakse selle kohta uus põhitunnistuse taotlus.

§ 15. Kultiveerimismaterjali põhitunnistuse andmine

(1) Kultiveerimismaterjali põhitunnistus antakse metsapuu seemnepartiile ning vegetatiivselt paljundatud metsataime partiile.

(2) Põhitunnistuse andmise või andmisest keeldumise otsustab Keskkonnaamet.

(3) Keskkonnaamet kontrollib taotluses esitatud andmete õigsust. Kui andmed ei vasta tegelikkusele, võib Keskkonnaamet keelduda põhitunnistuse andmisest.

(4) Põhitunnistus väljastatakse kultiveerimismaterjali tarnijale 15 tööpäeva jooksul põhitunnistuse taotluse Keskkonnaametis registreerimisest arvates.

(5) Põhitunnistuse vormid on esitatud määruse lisades 5–7.

(6) Põhitunnistuse andmisest keeldumisel esitab Keskkonnaamet põhitunnistuse taotlejale kirjalikult põhjendatud otsuse lõikes 4 sätestatud tähtaja jooksul.

(7) Keskkonnaamet registreerib kultiveerimismaterjali põhitunnistused ja avaldab registriandmed oma veebilehel.

§ 16. Kultiveerimismaterjali pakendamise, müügi pakendi sulgemise ja märgistamise nõuded

(1) Metsapuu seemnete pakendajal peab olema:

- 1) ruum seemnete kaalumiseks ja pakendamiseks;
- 2) külmutusseade seemnete ladustamiseks ja säilitamiseks;
- 3) taadeldud kaal kuni 10-kilogrammise massi määramiseks täpsusega 0,1 grammi.

(2) Turustatavad metsapuu seemned peavad olema hermeetiliselt suletud pakendisse viisil, mis ei võimalda pakendit pärast avamist teist korda pakendamise nõude kohaselt sulgeda.

(3) Turustamisel peab kultiveerimismaterjali tarnija andma ostjale müüdava kultiveerimismaterjali kohta metsapuu seemnepartii põhitunnistuse koopia ning metsapuu seemnete turustamise korral ka seemnepartii analüüsi protokolliga koopia.

(4) Turustatava kultiveerimismaterjali müügi pakend peab olema varustatud etiketiga, millele on märgitud:

- 1) tarnija nimi ja aadress;
- 2) majandustegevusteate number;
- 3) liigi botaaniline nimi eesti ja ladina keeles;
- 4) kultiveerimismaterjali põhitunnistuse number;
- 5) müügi pakendis oleva kultiveerimismaterjali kogus;
- 6) otstarve;
- 7) metsapuu seemnete korral seemnepartii analüüsi protokolliga number;
- 8) metsataimede korral metsataime tüüp, vanus, minimaalne kõrgus;
- 9) vegetatiivsel paljundamisel või geneetiliselt muundatud organismi korral ka sellekohane märg.

(5) Kui kultiveerimismaterjali partii märgistamiseks kasutatakse värvilist etiketti, peab etiketi värv olema kultiveerimismaterjali kategooriate viisi järgmine:

- 1) kategooria *algallikas tuntud* korral kollane;
- 2) kategooria *valitud* korral roheline;
- 3) kategooria *kvalifitseeritud* korral roosa;
- 4) kategooria *katsetatud* korral sinine.

(6) Kultiveerimismaterjali partii etikett peab olema valmistatud rebenematust materjalist ning kinnitatud kultiveerimismaterjali müügi pakendile või transpordivahendile viisil, mis välistab selle teistkordse kasutamise.

(7) Kui kultiveerimismaterjali varumise või tootmisega seotud ajutiste raskuste ületamiseks turustatakse direktiivi 1999/105/EU artikli 18 lõike 1 kohaselt vähem rangetele nõuetele vastavat kultiveerimismaterjali,

tuleb selle kultiveerimismaterjali partii etiketile märkida: „Kultiveerimismaterjal vastab vähem rangetele nõuetele”.

§ 17. Kultiveerimismaterjali turustamise aruanne

(1) Kultiveerimismaterjali tarnija peab esitama turustamise kohta aruande Keskkonnaametile turustusperioodide kaupa ühe kuu jooksul pärast kultiveerimismaterjali turustusperioodi lõppu.

(2) Kultiveerimismaterjali turustusperioode on kalendriaastas kaks:

- 1) kevadine turustusperiood 1. jaanuarist kuni 30. juunini;
- 2) sügisene turustusperiood 1. juulist kuni 31. detsembrini.

(3) Kultiveerimismaterjali turustamise aruanne peab sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) kultiveerimismaterjali tarnija nimi;
- 2) majandustegevusteate number;
- 3) kultiveerimismaterjali tarnija Eestis turustatud, Eestisse imporditud, Eestist eksporditud, Eestis kinnipeetud ja tarnija enda tarbeks Eestis kasutatud metsapuu seemnete kogus puuliigiti ja põhitunnistuste kaupa ning metsataimede kogus puuliigiti, metsataime tüübiti, vanuse ja metsapuu seemnete põhitunnistuste kaupa.

(4) Kultiveerimismaterjali turustamise aruannete koondi esitab Keskkonnaamet lõike 3 punkti 3 andmete kohta oma veebilehel pärast kevadist turustusperioodi hiljemalt 31. augustiks ja sügisest turustusperioodi hiljemalt 28. veebruariks.

§ 18. Kultiveerimismaterjali teise liikmesriiki turustamise teatise sisu ja esitamise kord

(1) Kultiveerimismaterjali teise liikmesriiki turustamisel peab kultiveerimismaterjali tarnija Keskkonnaametile esitama kultiveerimismaterjali teise liikmesriiki turustamise teatise ja lisama juurde teatisega seotud kultiveerimismaterjali põhitunnistuse koopia ning metsapuu seemnete turustamise korral ka metsapuu seemnepartii analüüsi protokoll koopia.

(2) Kultiveerimismaterjali teise liikmesriiki turustamise teatise vorm on esitatud määruse lisas 8.

(3) Kultiveerimismaterjali tarnija esitab Keskkonnaametile teatise koos lõikes 1 nimetatud dokumentidega digitaalselt allkirjastatult e-posti teel ühe kuu jooksul kultiveerimismaterjali teise liikmesriiki saatmisest.

(4) Keskkonnaamet annab teatisele unikaalse numbriga ja registreerib selle.

§ 19. Kolmandatest riikidest imporditava kultiveerimismaterjali kvaliteedinõuded

(1) Imporditava sertifitseeritava puuliigi kultiveerimismaterjali partii peab vastama Eestis kehtestatud kultiveerimismaterjali nõuetele ning olema varustatud sertifitseerimist või kontrollimist tõendava dokumendiga vastavalt Euroopa Komisjoni otsusele 2008/989/EÜ, millega liikmesriikidel lubatakse nõukogu direktiivi 1999/105/EÜ alusel teha otsuseid teatavatest kolmandatest riikidest imporditavale metsapaljundusmaterjalile antavate tagatiste samaväärsuse kohta (ELT L 352, 31.12.2008, lk 55–57).

(2) Sertifitseerimist tõendav dokument peab vastama direktiivi 1999/105/EÜ lisas VIII esitatud vormile või on selleks päritoluriigi välja antud ametlik põhitunnistus ning ühtlasi peab kolmanda riigi tarnija esitama dokumentatsiooni, mis sisaldab üksikasju kõikide eksporditavate kultiveerimismaterjali partiide kohta.

§ 20. Impordiloo taotlemine ja andmine kolmandatest riikidest importimisel

(1) Enne kultiveerimismaterjali partii importimist kolmandatest riikidest esitab kultiveerimismaterjali tarnija Keskkonnaametile määruse lisa 9 vormi kohase impordiloo taotluse.

(2) Impordiloo taotlusele lisatakse koopia kultiveerimismaterjali sertifitseerimist tõendavast dokumendist.

(3) Impordiluba antakse kultiveerimismaterjali tarnijale 20 tööpäeva jooksul impordiloo taotluse Keskkonnaametis registreerimisest arvates juhul, kui kohalikul kultiveerimismaterjali turul valitseb nõuetele vastava kultiveerimismaterjali puudus, mida ei ole võimalik Euroopa Liidu siseselt ületada.

(4) Impordiloo vorm on esitatud määruse lisas 10.

(5) Impordiloo andmisest keeldumisel esitab Keskkonnaamet impordiloo taotlejale kirjalikult põhjendatud otsuse lõikes 3 sätestatud tähtaja jooksul.

§ 21. Kolmandatest riikidest imporditud kultiveerimismaterjali arvestuse pidamine

(1) Kolmandatest riikidest kultiveerimismaterjali tarnija peab kultiveerimismaterjali impordi arvestust ja esitab Keskkonnaametile impordi arvestuse aruande. Aruandel peavad olema esitatud järgmised andmed:

- 1) sertifitseerimist tõendava dokumendi number, väljastamise aeg ja väljastanud asutuse nimetus;
- 2) puuliigi botaaniline nimi ladina ja eesti keeles;
- 3) kultiveerimismaterjali kategooria;
- 4) kultiveerimismaterjali kasutusotstarve;
- 5) kultiveerimismaterjal;
- 6) kategooriasse *algallikas tuntud ja valitud* kuuluva kultiveerimismaterjali algmaterjali kõrguste vahemik merepinnast ja geograafiline asukoht põhjalaiuste ning idapikkuste vahemikena;
- 7) kategooriasse *kvalifitseeritud ja katsetatud* kuuluva kultiveerimismaterjali algmaterjali kõrgus merepinnast ja täpne geograafiline asukoht;
- 8) autohtoonne, indigeenne, muu kui autohtoonne, muu kui indigeenne või teadmata päritolu;
- 9) seemla ja perekondade vanemate algmaterjali korral selle algmaterjali koostis ja koostamise alused;
- 10) kategooriasse *katsetatud* kuuluva kultiveerimismaterjali korral teave kultiveerimismaterjali geneetilise muundamise kohta;
- 11) metsapuu seemnete valmimise aasta ja mass;
- 12) metsataimede vanus, metsataime tüüp ja kogus.

(2) Kultiveerimismaterjali tarnija peab 20 tööpäeva jooksul kultiveerimismaterjali impordiloo taotlusel esitatud kultiveerimismaterjali piiriületuse aja kuupäevast esitama Keskkonnaametile kirjalikult impordi arvestuse aruande imporditud kultiveerimismaterjali kohta.

§ 22. Määruste kehtetuks tunnistamine

Kehtetuks tunnistatakse:

- 1) keskkonnaministri 13. detsembri 2006. a määrus nr 75 „Eestis metsa kultiveerimisel kasutada lubatud kultiveerimismaterjali algmaterjali päritolupiirkonnad”;
- 2) keskkonnaministri 6. juuli 2006. a määrus nr 45 „Kultiveerimismaterjali kategooriad, kultiveerimismaterjali algmaterjalile ning kultiveerimismaterjali kvaliteedile esitatavad nõuded”;
- 3) keskkonnaministri 21. detsembri 2006. a määrus nr 85 „Kultiveerimismaterjali sertifitseeritavate liikide loetelu, sertifitseerimise kord ning sertifitseerimist või kontrollimist kinnitavate dokumentide sisu nõuded”;
- 4) keskkonnaministri 11. detsembri 2006. a määrus nr 72 „Kultiveerimismaterjali impordimisele esitatavad nõuded”;
- 5) keskkonnaministri 21. detsembri 2006. a määrus nr 86 „Kultiveerimismaterjali tarnija enesekontrollile, mikropaljundamist kasutavale laboratooriumile, pakendamisele, müügipakendi sulgemisele ja märgistamisele esitatavad nõuded ning kultiveerimismaterjali teise liikmesriiki turustamise teatis ja selle edastamise kord”.

¹Euroopa Liidu nõukogu direktiiv 1999/105/EÜ metsapaljundusmaterjali turustamise kohta (EÜT L 11, 15.1.2000, lk 17–40).

Marko Pomerants
Minister

Ado Lõhmus
Asekantsler kantseri ülesannetes

[Lisa 1](#) Eestis sertifitseerimisele kuuluvate puuliikide ja hübriidide loetelu

[Lisa 2](#) Metsapuu seemnete kvaliteedinõuded

[Lisa 3](#) Metsataimede minimaalsed kõrgused ja maksimaalsed vanused metsataime tüübiti

[Lisa 4](#) Kultiveerimismaterjali põhitunnistuse taotlus

[Lisa 5](#) Puistust, üksikpuult või valikseemnepuistust pärineva kultiveerimismaterjali põhitunnistus

[Lisa 6](#) Seemlast või perekondade vanematest pärineva kultiveerimismaterjali põhitunnistus

[Lisa 7](#) Kloonidest ja kloonide segudest pärineva kultiveerimismaterjali põhitunnistus

[Lisa 8](#) Kultiveerimismaterjali teise liikmesriiki turustamise teatis

[Lisa 9](#) Kultiveerimismaterjali impordiloo taotlus

[Lisa 10](#) Impordiluba